

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų skyriaus nuomonė dėl

Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo dėl 2008–2013 m. Europos pabėgėlių fondo pagal Solidarumo ir migracijos srautų valdymo bendrąją programą steigimo

Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo dėl 2007–2013 m. Išorinių sienų fondo pagal Solidarumo ir migracijos srautų valdymo bendrąją programą steigimo

Pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo 2007–2013 m. Europos fondo trečiųjų šalių piliečių integracijai pagal Solidarumo ir migracijos srautų valdymo bendrąją programą steigimo

Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo dėl 2008–2013 m. Europos grąžinimo fondo pagal Solidarumo ir migracijos srautų valdymo bendrąją programą steigimo

(COM(2005) 123 final — 2005/0046 (COD) — 2005/0047 (COD) — 2005/0048 (CNS) — 2005/0049 (COD))

(2006/C 88/05)

Taryba, vadovaudamasi Europos bendrijos steigimo sutarties 262 straipsniu, 2005 m. liepos 20 d. nusprendė pasikonsultuoti su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu dėl

Užimtumo, socialinių reikalų ir pilietybės skyrius, kuris buvo atsakingas už Komiteto darbo šiuo klausimu organizavimą, 2006 m. sausio 24 d. priėmė savo nuomonę. Pranešėja Ann Le Nouail-Marliere.

424-oje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2006 m. vasario 14–15 d. (vasario 14 d. posėdis), Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę 125 nariams balsavus už, 2 — prieš ir 11 susilaikius.

1. Komisijos projektas ir komunikato tikslai

1.1 Šiame komunikate, nustatančiame *Solidarumo ir migracijos srautų valdymo* pamatinę programą, kartu su kitais pasiūlymais⁽¹⁾ pateikiama programa, skirta įgyvendinti 2007–2013 m. finansines perspektyvas⁽²⁾ ir priemones, išdėstytas komunikate dėl 2007–2013 m. išsiplėtusios Sąjungos politikos iššūkių ir biudžeto priemonių⁽³⁾; EESRK pateiktoje nuomonėje (pranešėjas Georgios Dassis⁽⁴⁾) buvo pasiūlyta 2006 m. Europos laisvės, saugumo ir teisingumo erdvei skirti 1381 milijoną eurų išpareigojamųjų asignavimų (3 eilutė. Pilietybė, laisvė, saugumas ir teisingumas), o iki 2013 m. ši suma turėtų laipsniškai padidėti iki 3620 milijonų eurų.

1.2 Visais siūlomais veiksmais turėtų būti siekiama vienodai remti tris svarbiausius laisvės, saugumo ir teisingumo tikslus, vadovaujantis subalansuotu požiūriu, kurio teorinis pagrindas būtų paremtas demokratijos principais, pagarba pagrindinėms laisvėms ir teisėms.

1.3 Iš bendros (9500 milijonų eurų) sumos *Solidarumo ir migracijos srautų valdymo* pamatinei programai 2007–2013 m. pradžioje buvo skirta 5866 milijonai eurų, iš kurių 1184 milijonai eurų numatyti prieglobsčiui, 759 milijonai eurų — Grąžinimo fondui, 1771 milijonas eurų — piliečių iš trečiųjų šalių integracijai ir pagaliau 2152 milijonai eurų — išorės sienų valdymui. Valstybėms narėms ir tiesioginiams Bendrijos veiksams (NVO ir projektams) skirtos sumos negali būti perkeliamos iš vieno fondo į kitą.

⁽¹⁾ COM(2005) 122, COM(2005) 124.

⁽²⁾ COM(2004) 487, 2004 07 14 (dar nepriimta Tarybos).

⁽³⁾ COM(2004) 101, 2004 2 10.

⁽⁴⁾ EESRK 2005 m. rugsėjo 15 d. nuomonė dėl *Europos Komisijos komunikato Tarybai ir Europos Parlamentui dėl Mūsų bendros ateities kūrimo: 2007–2013 m. išsiplėtusios Sąjungos politikos sunkumai ir biudžeto priemonės* COM(2004) 101 final) (OL C 74/2005).

1.4 Pamatinė *Solidarumo* programa neapima Bendrijos agentūrų ir kitų priemonių, susijusių su laisvės, saugumo ir teisingumo sritimi, kaip antai Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie išorės sienų valdymo agentūra, veikianti kaip sudėtinė pasiūlytos pamatinės programos ir naujų finansinių perspektyvų dalis, Eurodac sistema, skirta pirštų antspaudų palyginimui, vizų informacinė sistema ir antrosios kartos Šengeno informacinė sistema, kurios susijusios su ilgalaikiais išpareigojimais, o teisės aktai, kuriais jos buvo įsteigtos, nenumato jų trukmę ribojančių nuostatų.

1.5 Šia pamatine programa siekiama užtikrinti kiekvienoje veiklos srityje būtiną veiksmų nuoseklumą politinius siekius derinant su turimais ištekliais. Komisija stengiasi supaprastinti ir padaryti racionalesnę šiandieninę finansinę paramą. Šia pamatine programa taip pat siekiama daugiau skaidrumo ir lankstumo nustatant prioritetus.

1.6 Pagal šį projektą, Europos Sąjungos finansinis solidarumas taip turėtų prisidėti prie visaapimančios ir subalansuotos migracijos srautų valdymo nuostatos, grindžiamos šiais keturiais ramsčiais:

— Sukurti bendrą integruotą sienų valdymo sistemą kaip sudėtinę Šengeno sutarčių dalį valstybėms, kurios yra šios sutarties šalys. *2007–2013 m. Išorės sienų fondas*.

- Priimti Europos grąžinimo veiksmų programą, kaip nuspręsta 2002 m.⁽⁵⁾ 2008–2013 m. *Grąžinimo Europos fondas*.
- Pateikti „įtikinamą atsaką“ įvairiapusei trečiųjų šalių piliečių integracijai. 2007–2013 m. *Trečiųjų šalių piliečių integracijos Europos Sąjungoje fondas*.
- Subalansuoti valstybių narių pastangas priimti pabėgėlius ir perkeltuosius asmenis. 2008–2013 m. *Europos pabėgėlių fondas*.

1.7 Priede pateikiamas Komisijos pasiūlymo poveikio tyrimas⁽⁶⁾.

2. Bendrosios pastabos

2.1 Nors programa apeliuojama į nuoseklumą, numatytą Tamperės vadovų susitikime ir Hagos programoje bei Sutarties 62 ir 63 straipsniuose, programos pamatai, nepaisant Tarybos pastangų įgyvendinant Tamperės programą⁽⁷⁾ priimti keletą bendrų priemonių, grindžiami nedideliu suderintų teisės aktų skaičiumi. Taigi, 2004 m. lapkričio 4–5 d. Europos Vadovų Taryba patvirtino antrą daugiametę programą dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės sukūrimo, vadinamąją Hagos programą.

2.2 Komitetas pastebi, kad, nepaisant Hagos programos, tikrai tenkinančios bendros politinės orientacijos kol kas dar nėra. Savo nuomonėje dėl *Komisijos Komunikato Tarybai ir Europos Parlamentui — Hagos programa: Dešimt prioritetų ateinantiems penkeriems metams — Partnerystė Europos atsinaujinimo vardan laisvės, saugumo ir teisingumo srityje*⁽⁸⁾ Komitetas išsamiai išdėstė savo požiūrį į su Hagos programa susijusį Komisijos veiksmų planą. Valstybių narių praktika labai skiriasi priklausomai nuo jų geografinės padėties. Joms tenka pasirinkti skirtingą politikos kryptį ir išpareigojimus Bendrijos piliečių arba piliečių iš trečiųjų šalių bei kitų valstybių atžvilgiu ir tai, egzistuojant skirtingoms arba prieštaraujantiems politikos kryptims Bendrijos viduje, priklauso nuo to, ar tos valstybės yra tikrosios, ar asocijuotos Šengeno (I ir II), Dublino I ir II⁽⁹⁾ sutarčių dalyvės, ar jos prie jų neprisijungusios arba, pavyzdžiui, dalyvauja Bendrijos programose dėl pabėgėlių perkėlimo ilgalaikių sprendimų⁽¹⁰⁾. Patirtis rodo, kad nepakanka kurti fondus ir finansinius instrumentus įgyvendinti politikai, kurios tikslas, viena vertus, yra pagerinti veiklos metodus, o, antra vertus, — dėl bendro tikslo suderinti ir paskirstyti atsakomybę.

⁽⁵⁾ 2002 m. lapkričio 28 d. Taryba

⁽⁶⁾ 2005 04 06, SEC 2005 435.

⁽⁷⁾ 1999 m. spalio 15–16 d. Tamperės Europos Vadovų Tarybai pirminkaujanciosios valstybės išvados.

⁽⁸⁾ 2005 12 15 EESRK nuomonė dėl *Komisijos Komunikato Tarybai ir Europos Parlamentui — Hagos programa: Dešimt prioritetų ateinantiems penkeriems metams — Partnerystė Europos atsinaujinimo vardan laisvės, saugumo ir teisingumo srityje* (CESE 1504/2005). Pranešėjas Pariza Castanos.

⁽⁹⁾ 2002 03 20 EESRK nuomonė dėl pasiūlymo priimti *Tarybos reglamentą dėl valstybės narės, atsakingos už vienoje iš valstybių narių pateikto piliečio iš trečiosios šalies prieglobsčio prašymo išnagrinėjimą, nustatymo kriterijų ir mechanizmų*. Pranešėjas Sharma (OL 125 2002 5 27).

⁽¹⁰⁾ 2004 12 15 EESRK nuomonė dėl *Komisijos komunikato Tarybai ir Europos Parlamentui dėl administruojamo asmenų, kuriems reikalinga tarpautinė apsauga, įvažiavimo į ES ir kilmės regionų apsaugos gebėjimo paaiškinimo — Geresnės galimybės priimti ilgalaikius sprendimus*. Pranešėja Le Nouail-Marliere (OL C 157 2005 6 28).

2.3 Požiūris į politinio arba humanitarinio prieglobsčio srityje saugiomis laikomų trečiųjų šalių sąrašo sudarymą lieka prieštaringas, ypač NVO, kurios yra sulaukusios pripažinimo žmogaus teisių srityje ir aktyviai teikia humanitarinę pagalbą. Todėl Komitetas mano, kad prieglobsčio ir imigracijos problema kartu spręsti neveiksminga, nes suvaržymai ir veiklos galimybės gerokai skiriasi.

2.4 Nors Komitetas supranta globalaus ir holistinio pobūdžio programos tikslą, jis atsargiai vertina sienų apsaugos ir migrantų integracijos klausimų svarstymą toje pačioje iniciatyvoje. Vis dėlto, jis mano, kad šių fondų valdymui būtinas koordinavimas ir nuoseklumas, nes:

- Visų pirma, šių dviejų programų esminiai tikslai nėra tie patys. Be to, skiriasi juos įgyvendinantys subjektai (valstybinės valdžios institucijos, viešųjų paslaugų teikėjai, pagalbos migrantams asociacijos ir kt.), t. y. tie, kas gaus lėšas. Nebent manytume, kad valstybės sienų apsaugą ketina patikėti privačioms agentūroms, deleguodamos joms viešųjų paslaugų funkciją, o tai reikalautų deramų demokratiškų debatų. Todėl šie klausimai neturėtų būti sprendžiami tuo pačiu būdu.

- Antra, migrantų integracijai būdingi ir su valstybėmis bei jų viešosios valdžios funkcija susiję aspektai, ir civiliniai aspektai, kuriuos įgyvendina kai kurie organizuotos pilietinės visuomenės dalyviai (asociacijos) ir, pagaliau, patys piliečiai. Šie skirtingi intervencijos, pamatinės programos numatytų lėšų gavėjų lygmenys reikalauja skirtingų procedūrų, valdymo ir garantijų.

Kita vertus, atsižvelgdamas į bendrą tikslą, Komitetas pabrėžia, jog abi programos privalo būti pakankamai aiškios, kad būtų išvengta galimos painiavos.

3. Konkrečios pastabos

3.1 Komitetas pabrėžia, kad komunikato projektas negali būti toks pat ratifikavus Sutartį dėl Konstitucijos arba jos neratifikavus ir į ją **neįtraukus** Pagrindinių teisių chartijos.

3.2 Komitetas pasisako už tarpusavyje susijusių fondų steigimą, bet skatina Komisiją šį klausimą suderinti su Hagos programa atsižvelgiant į EESRK nuomonę⁽¹¹⁾.

⁽¹¹⁾ Žr. 8 išnašą

4. Projekto nuoseklumas

Vertindamas komunikate siūlomus tikslus, Komitetas kelia klausimą dėl tarptautinės teisės nustatytų valstybių narių išpaieigijimų, Europos teisės aktų harmonizavimo lygio ir siūlomos pamatinės programos suderinamumo.

Esama painiavos, kuri silpnina komunikato ir pamatinės programos projektą.

4.1 Dėl komunikato

4.1.1 Prieglobstis, imigracija, integracija, įvairius aspektus apimantis pobūdis, patikimas, ilgalaikis atsakas yra vieni iš siekiamų tikslų. Norint papildyti ekonominę Komisijos poziciją, išdėstyta žaliajoje knygoje dėl ES pozicijos ekonominės migracijos valdymo klausimu⁽¹²⁾, komunikate reikėtų plačiau panaigrinėti asmeninių ir visuotinių teisių migracijos srityje aspektus juos susiejant su *Pagrindinių teisių ir teisingumo* programa. Be to, jis turėtų būti paremtas Tarptautine konvencija dėl migrantų ir jų šeimų apsaugos⁽¹³⁾.

Komitetas taip pat skatina Komisiją daugiau remtis kas 4 metus Nepriklausomo teisininkų ekspertų komiteto rengiama vertinimo ataskaita, kuri pateikiama Tarpyvyriausybiniam komitetui, vykdančiam Europos Tarybos pataisytos Socialinės chartijos institucinę kontrolę, ir į ją atsižvelgti teikiant papildomus pasiūlymus.

Komitetas pažymi, kad daugumos šių struktūrinių fondų valdymą, atsižvelgiant į valstybių narių prerogatyvas ir laikantis subsidiarumo principų, numatyta deleguoti valstybėms narėms. Kalbant apie proporcingumo principą ir kaip jau buvo nurodyta nuomonėje dėl Hagos programos ir veiksmų plano įvertinimo, Komitetas mano, kad „Hagos programoje pasirengimas įvertinti vykdomą politiką laikomas prioritetu. Prieš patvirtinant šias iniciatyvas būtina atlikti išsamų ir nepriklausomą jo veiksmingumo, pridėtinės vertės, proporcingumo ir teisėtumo (atitikties žmogaus teisėms ir pilietinėms laisvėms) įvertinimą.“⁽¹⁴⁾

⁽¹²⁾ 2005 06 09 EESRK nuomonė dėl *Žaliosios knygos dėl ES pozicijos ekonominės migracijos valdymo klausimu* (COM(2004) 811 final). Pranešėjas Pariza Castanos (OL C 286 2005 11 17).

⁽¹³⁾ 2004 06 30 EESRK nuomonė savo iniciatyva dėl *Tarptautinės konvencijos dėl migrantų*. Pranešėjas Pariza Castanos (OL C 302 2004 12 7).

⁽¹⁴⁾ 2005 12 15 EESRK nuomonės dėl *Komisijos Komunikato Tarybai ir Europos Parlamentui - Hagos programa: Dešimt prioritetų ateinantiems penkeriems metams - Partnerystė Europos atsinaujinimo vardan laisvės, saugumo ir teisingumo srityje* 3.2.20 punktas (CESE 1504/2005). Pranešėjas Pariza Castanos.

Komitetui taip pat rūpi 2005 m. birželio 14 d. įvykusio NVO ir organizuotos pilietinės visuomenės asociacijų bei socialinių partnerių klausymo dėl pirmiau minėtos žaliosios knygos rezultatas. Šio klausymo metu daugelis organizacijų pasisakė prieš ekonominio požiūrio dominavimą asmens laisvių atžvilgiu ir pabrėžė būtinybę suvokti žmogiškąsias, kultūrinės, socialines ir teises pasekmes visais jų aspektais priimamų ir priimančių visuomenės grupių visumai.

4.1.2 Pagaliau, Komitetas pageidautų Komisijos iniciatyvoje rasti savo anksčiau pateiktose nuomonėse išdėstytus pasiūlymus.

4.1.3 Komitetas pabrėžia, kad su žmonių migracija susiję klausimai neturėtų būti nagrinėjami juose iš anksto išvelgiant problemą. Šiandien imigracija formuoja naujas politines, ekonomines ir socialines realijas, kurios papildo ankstesnio laikotarpio imigraciją, su kuria visa visuomenė privalo susitaikyti atsižvelgdama į asmens teisę laisvai planuoti savo gyvenimą remiantis valstybių narių priimtu tarptautiniu, Europos ir nacionaliniu teisiniu pagrindu, kurio privalu laikytis⁽¹⁵⁾.

4.1.4 Komisijos pasirinkta grąžinimo išeitis neturėtų supriešinti tariamų legalų ir tariamų nelegalų teisių. Nelegalumas nėra nuolatinė, sąmoningai pasirinkta būseną siekiant pasinaudoti menamu statusu. Yra daug ir įvairių nelegalumo priežasčių: Komitetas parengė ne vieną nuomonę siekdamas Europos institucijoms paaiškinti tikruosius ekonominius tikslus ir aukų padėtį⁽¹⁶⁾. Bet kokia grąžinimo politika turi būti vykdoma gerbiant žmogaus teises ir pagrindines laisves.

4.1.5 Sienų ir vizų valdymas neturėtų užgožti humanitarinio, socialinio, politinio, teisinio aspektų.

Ilgainiui išsiskynusios problemos, kaip, pavyzdžiui, su Sachara besiribojančioje Afrikos dalyje siaučianti sausra, reikalauja kitokių lėšų vystymuisi, bendradarbiavimui ir kovai su klimato atšilimu nei prievartiniam grąžinimui numatyti 750 milijonų eurų ir išorės sienų valdymui konsulinėje srityje numatyti

⁽¹⁵⁾ Ši teisinį pagrindą sudaro: Tarptautinės žmogaus teisių chartijos (Visuotinė žmogaus teisių deklaracija) 13 ir 14 straipsniai, Tarptautinis pilietinių ir politinių teisių paktas (1966 m.) ir Tarptautinis ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių paktas (taip pat 1966 m.) bei jų papildomi protokolai – šie paktai yra Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos perkėlimas į antrinę teisę, EB sutarties 6.1 ir 6.2 straipsniai (Nicos konsoliduotos versijos 6.1 straipsnis: *Sąjunga yra grindžiama laisvės, demokratijos, pagarbos žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms bei teisinei valstybės principais, t.y. principais, kurie yra bendri valstybėms narėms*), Kotonu susitarimo 13 straipsnis ir 1951 m. Ženevos konvencija dėl pabėgėlių statuso.

⁽¹⁶⁾ 2002 09 18 EESRK nuomonė dėl *Žaliosios knygos dėl Bendrijos politikos nelegaliai gyvenančių asmenų grąžinimo srityje* (pranešėjas Pariza Castanos, OL C 61 2003 3 14) ir 2002 12 11 EESRK nuomonė dėl *Komisijos komunikato Tarybai ir Europos parlamentui dėl Bendrijos politikos nelegaliai gyvenančių asmenų grąžinimo srityje* (pranešėjas Pariza Castanos, OL C 85 2003 4 8).

2,15 milijardų eurų. Tam reikia politinio sprendimo ir tvirtu pasiryžimo imtis ilgalaikių veiksmų. Nors kova su badu ir sausra, deja, nėra įtraukta į tūkstantmečio tikslus, Komitetas ragina Komisiją ir Tarybą labai susirūpinti šiuo klausimu ir:

1. imtis pasekmių likvidavimo politikos (paramos vietiniam kaimo vystymui), ypač tinkamai vadovaujantis Kotonu susitarimo ir plėtros bei bendradarbiavimo politikos nuostatomis;
2. parengti galimus naujus pasiūlymus ir paremti jau esamus pasiūlymus tarptautinio bendradarbiavimo srityje kovą su nualinta aplinka susiejant su tvariu vystymusi.

Komitetas nemano, kad atsakomybės už išsiuntimą perkėlimas tranzito šalims yra tinkama arba priimtina išeitis. Jo nuomone, būtina pagerinti Europos Sąjungos institucijų ir trečiųjų, imigrantų kilmės šalių valdžios institucijų bendradarbiavimą. Imigracijos klausimas taip pat turėtų priklausyti Sąjungos išorės santykių sferai.

4.1.6 Laisvo asmenų judėjimo negalima valdyti (kaip teigiama komunikato pavadinime) taip, kaip valdomi finansai arba paslaugos.

4.1.7 Keturių Komisijos pasiūlytos finansinės priemonės su imigracija susijusiai valstybių narių veiklai paremti turėtų tapti koordinuotos politikos šioje srityje pagrindu, o ši politika, be tinkamo migracijos srautų valdymo, apimtų ir legaliai valstybėse narėse gyvenančių trečiųjų šalių piliečių integraciją tomis pačiomis sąlygomis, kaip ir ES šalių piliečių.

Naudodamasis proga, Komitetas pasisako prieš socialinių dämpingą, kuriam sąlygas gali sudaryti teikiamos tarpvalstybinės paslaugos, nes jos yra pagrindinis legalios imigracijos kelias. Ši problema aktuali ir naujųjų Europos Sąjungos šalių narių darbuotojams atsižvelgiant į jiems taikomas laikinas teisinės normas.

Socialiniams partneriams ir organizuotos pilietinės visuomenės organizacijoms šiuo požiūriu tenka svarbiausias vaidmuo, todėl juos reikia paremti ir įvertinti.

„Neteisėtas antrinis judėjimas“. Dėl labai suvaržančių teisės aktų ir, Komitetas tai primena, dėl to, kad 2002 m., nepaisant Komiteto ir Parlamento pritarimo, Taryba nepriėmė direktyvos dėl *įsileidimo*, teisiniu ir praktiniu požiūriu yra teisėtas antrinis judėjimas ilgiau nei 5 metus išgyvenusių asmenų, kurie pateikia antrą prašymą suteikti leidimą gyventi kitoje valstybėje narėje

arba trumpiau nei 5 metus išgyvenusių asmenų, kurie pateikia prašymą suteikti leidimą laikinai gyventi kitoje valstybėje narėje. Komitetas daro prielaidą, kad, komunikate minint „neteisėtą antrinį judėjimą“, omenyje turimas nelegaliai gyvenančių asmenų judėjimas ir tie prieglobsčio prašytojai, kuriems buvo atsisakyta suteikti prieglobstį pirmoje juos priėmusioje šalyje. Tuo tarpu pastarieji turi teisę ne tik pateikti prašymą, o tai ne visada visos valstybės narės jiems leidžia, bet ir pageidauti, kad jų atvejis būtų nagrinėjamas individualiai, bei pateikti teismui sustabdomąjį poveikį turintį skundą. Kai kuriose valstybėse narėse tokie skundai neegzistuoja, jie tapo neįmanomi arba neteko sustabdomojo poveikio. Komitetas supranta, kad Dublino ir Dublino II sutarčių, apie kurias jis pateikė savo nuomonę, įgyvendinimą reikia palengvinti finansinėmis priemonėmis. Tokiu atveju, net jei Komisija privalo užtikrinti teisingą lėšų suteikimą ir pridedėti prie tinkamo atsakomybės paskirstymo, ji turėtų ypatingą dėmesį skirti toms šalims narėms, kurios patiria didžiausią migracijos spaudimą, atsižvelgdama ne tik į jų padėtį sienos atžvilgiu, bet ir į jų dydį (pavyzdžiui, Kipras, Malta ir t.t.), pajėgumą priimti (prieglobstis, persikėlimas, imigracija) ir geriausią išpareigojimų vykdymo patirtį. Komunikate nepateikiama pakankamai tikslų gairių, kaip deramai paskirstyti atsakomybę. Jame neturėtų būti numatyta finansinė pagalba valstybėms narėms, kurios uždaro priėmimo centrus arba mažina jų pajėgumus.

4.1.8 „Integruoto grąžinimo valdymo“ klausimu Komitetas, išsakydamas savo, kaip pilietinę visuomenę atstovaujančios Asamblėjos, grynai konsultacinį požiūrį, primena, kad kalbama apie žmones ir individualius asmenis. Geriau būtų plėtoti tvarų bendradarbiavimą siekiant taikių tikslų ir nuspręsti kokiais kriterijais remiantis būtų vertinamas savanoriškumas.

4.1.9 Komitetas stebisi siūlomo teksto teiginiu, kad, atsižvelgiant į specifinius Europos grąžinimo fondui iškeltus tikslus, jo veiksmis galėtų būti „*siekiama suteikti specifinę pagalbą pažeidžiamoms visuomenės grupėms — vaikams ir kankinimus, išniekinimą arba kitą sunkių moralinės, fizinės arba seksualinės prievartos formą patyrusiems asmenims*“. Nereikia užmiršti, kad Ženevos konvencija nurodo procedūras, individualius tyrimus ir skundus, į kuriuos turi teisę šie asmenys. Kadangi Europos įstatymuose jau yra direktyva dėl „būtinausių standartų ir statuso“⁽¹⁷⁾, o valstybės narės yra Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos šalys, Komitetas nemano, kad tokioje situacijoje atsidūrę žmonės galėtų būti priskirti „savanoriško grąžinimo“ sferai.

(17) Ženevos konvencijos pozicija šiuo klausimu yra aiški („Šioje Konvencijoje terminas „pabėgėlis“ nusako asmenį, kuris dėl visiškai pagrįstos baimės būti persekiojamas dėl rasės, religijos, pilietybės, priklausymo tam tikrai socialinei grupei ar politinių įsitikinimų yra už šalies, kurios pilietis jis yra, ribų ir negali arba bijo naudotis tos šalies gynyba; arba neturėdamas atitinkamos pilietybės ir būdamas už šalies, kurioje anksčiau buvo jo nuolatinė gyvenamoji vieta, ribų dėl tokių įvykių negali ar bijo į ją grįžti.“) lygiai kaip ir 2004 m. balandžio 29 d. Tarybos Direktyvos 2004/83/CE dėl minimalių normų pripažįstant ir suteikiant trečiųjų šalių piliečiams ir asmenims be pilietybės pabėgėlių ar asmenų, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga, statusą.

4.1.10 Komisija turėtų pasvarstyti, kokie turėtų būti savanoriško grįžimo projekto sėkmės kriterijai. Komitetas supranta, kad čia kalbama ne apie atskirų žmonių bendradarbiavimą ar asmeninių projektų rengimą, o apie repatriaciją teismo arba administraciniu sprendimu ir sprendimą grąžinti ir išsiųsti. Komitetas pasisako už būtinybę gerbti ir remti Europos žmogaus teisių konvenciją ir Pagrindinių teisių chartiją ir laikytis jų taikomų principų: joks žmogus neturėtų būti verčiamas sugrįžti, jei grįžimas kelia grėsmę jo gyvybei. Laikantis šio požiūrio, visų pirma reikėtų sudaryti sąlygas siekti teisingumo. Pateikti skundai visada privalėtų turėti sustabdomąjį poveikį. Galų gale, grąžinimai turėtų būti taikomi tik išimtiniais atvejais, laikantis Europos Tarybos Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos principų. Bet kai kurių pasiūlymo teiginių prasmė atrodo kiek kitokia (finansinės nuostatos, 5.1.3 skyrius).

Komisija turėtų pasiūlyti konkretesnes įgyvendinimo priemones, kurios užtikrintų patarimus, materialinę pagalbą ir kitas tinkamas pagalbos grįžimo atveju formas. Ji taip pat turėtų pasiūlyti priemones, numatančias tvarką, kaip bus vykdoma nepriklausoma ir patikima repatrijuotų asmenų saugumo, apsaugos ir gerbūvio priežiūra bei kontrolė.

2006 m. vasario 14 d., Briuselis

5. Išvada

Tikrai demokratiškas projektas, atiduotas į piliečių rankas, atitinkantis institucijų ir Europos Sąjungos biudžeto procedūras ir gerbiančias teises:

- Komitetas remia pasiūlymą įsteigti Trečiųjų šalių piliečių integracijos Europos fondą 2007–2013 m., Europos pabėgėlių fondą, kaip dabartinio fondo tąšą, Išorės sienų fondą,
- Gražina Tarybai išnagrinėti ir priimti pasiūlymą dėl komunikato dėl Solidarumo ir migracijos srautų valdymo programos gairių ir sprendimus dėl specialių fondų, reikalingų programai įgyvendinti, įsteigimo,
- Prašo Komisijos, kad ji, sudarydama su Hagos programa susijusių veiksmų planą, atsižvelgtų į EESRK rekomendacijas,
- Rekomenduoja Tarybai ir Komisijai užtikrinti šių naujų struktūrinių fondų veiklos skaidrumą užtikrinant aiškų Hagos programos ir nagrinėjamo komunikato nuoseklumą,
- Pageidauja, kad sprendimuose įkurti šiuos įvairius fondus būtų numatyti konkretūs veiksmai tam, kad nevalstybiniai subjektai kuo ankstesniame etape būtų susiję su valstybių narių ir Komisijos pasirinktų gairių metinėmis nuostatomis.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkė
Anne-Marie SIGMUND